

Designing an Optimal Model for Management of Afghan Immigrants in Sistan and Baluchestan Province: Data-based Theorizing Approach

- Abolfazl Arasteh** Ph.D Student, Department of Political Sciences, Zahedan Branch, Islamic Azad University, Zahedan, Iran
- Yaser Kahrazeh** * Assistant Professor, Department of Political Science, Islamic Azad University of Zahedan, Zahedan, Iran
- Mahdi Salah** Associate Professor, Faculty Member of the Department of History, Sistan and Baluchestan University, Zahedan, Iran
- Zeynab Hashemi Baghi** Assistant Professor, Department of Sociology, Islamic Azad University of Zahedan, Zahedan, Iran

Introduction

Not only does Iran have a high emigration flow compared to other countries but also it has a high immigration flow with foreign nationals, such as Afghans and Iraqis, immigrating to the country. The political and social circumstances prevailing in Iran's Eastern and Western neighbors have led the immigration of their people into Iran, which in turn has extensively directed the national and international attention to policymaking and management of immigrants in Iran. Concerning the policymaking, several principles such as equality, multiple citizenship, dominant or effective citizenship, and human dignity should be taken into consideration by the officials. The issue in Iran manifests itself mostly in the immigration of Afghans, with more than 80% of the immigrant population. The common border as well as linguistic, religious, and cultural commonality between Afghanistan and Iran has provided the ground for the strong presence of Afghan immigrants in Iran, which is generally due to the principle of neighborliness. Sistan and Baluchestan Province is one of Iran's provinces

* Corresponding Author: yaser.kahrazeh@yahoo.com

How to Cite: Arasteh, A., Kahrazeh, Y., Salah, M., Hashemi Baghi, Z, (2023), "Designing an Optimal Model for Management of Afghan Immigrants in Sistan and Baluchestan Province: Data-based Theorizing Approach", *Political Strategic Studies*, 12(44), 269-304. doi: 10.22054/QPSS.2023.69436.3094

that are heavily involved with the immigration of Afghans, hosting a large number of legal and illegal Afghan immigrants every year. This widespread immigration has caused various problems and harms concerning security, social, cultural, and economic issues, hence the growing need for an appropriate immigration management model.

Method

As an applied–developmental study, the present article aimed to design an optimal model for management of Afghan nationals in Sistan and Baluchestan Province. The research used the qualitative method and the cross-sectional research design as the data collection procedure. The theoretical experts (university professors) and experimental experts (administrators of Sistan and Baluchestan Province) were considered as the statistical population of the research. Moreover, the theoretical sampling method was used to select the sample, which is an appropriate method for determining the sample size in the grounded theory methodology. A semi-structured interview was used to collect the data. To measure the research validity, the study relied on the criteria of validity, transferability, verifiability, and reliability.

The Holsti coefficient was used to evaluate the reliability of the qualitative part. To analyze the collected data, the study employed MaxQDA software to perform the grounded theory method (data-based theory) based on Strauss and Corbin’s approach.

To present the research model, the study relied on the viewpoints of eight selected experts and formulated six tentative questions: 1) What are the causal conditions at work in formulating policies for management of Afghan immigrants in Sistan and Baluchestan? 2) What is the central phenomenon in an optimal model for management of Afghan immigrants in Sistan and Baluchestan? 3) What are the influential bases and contexts in the process of formulating the optimal model for management of Afghan immigrants in Sistan and Baluchestan? 4) What strategy should be used to implement the optimal model for management of Afghan immigrants in Sistan and Baluchestan? 5) What are the effective intervening conditions in the process of formulating an optimal model for management of Afghan immigrants in Sistan and Baluchistan? 6) What are the consequences of implementing the optimal model for management of Afghan immigrants in Sistan and Baluchestan?

Results

Having analyzed the results of the interviews by using the database method, the research obtained the main indicators and categories as follows: background conditions (main category: implementation of conditional ban in

the province), causal conditions (main categories: full implementation of the law prohibiting the presence of foreign nationals; cultural, religious and political similarities; and establishment of centralized management), the central phenomenon (main category: management of Afghan immigrants), strategies and actions (main category: the amendment of law and legislation), intervening conditions (main category: condemnation of the policy on banning the presence of foreign nationals), consequences (main categories: crime reduction and development of sustainable security in the province, improvement of economic conditions in the province, increase in the people's level of satisfaction).

Discussion and Conclusion

Concerning the main indicators and categories mentioned above, the full implementation of the law prohibiting the presence of foreign nationals; cultural, religious, and political similarities; and establishment of centralized management were considered as the basic factors affecting the management of Afghan immigrants. This specific method of management effects the strategic amendment of laws and legislation. Yet it should be taken into account that condemnation of the policy on banning the presence of foreign nationals acts as an intervening factor in this respect, and the implementation of a conditional ban in the province can provide the background conditions. The strategic amendment of laws will bring about the behavioral consequences such as crime reduction and development of sustainable security in the province, improvement of economic conditions in the province, and increase in the people's level of satisfaction. The results also showed that condemnation of the policy on banning the presence of foreign nationals is a deterrent and intervening factor with negative effects on management of Afghan immigrants in Sistan and Baluchestan, so it is necessary to eliminate it by adopting appropriate strategies.

Keywords: Sistan and Baluchestan Province, Sustainable Security, Foreign Immigrants, Conditional Ban.

طراحی الگوی مطلوب مدیریت اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان با رویکرد نظریه پردازی داده‌بنیاد

دانشجوی دکتری علوم سیاسی، گروه علوم سیاسی، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران

ابوالفضل آراسته

استادیار گروه علوم سیاسی، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران

یاسر کهرازه *

دانشیار گروه تاریخ، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران

مهدی صلاح

استادیار گروه جامعه‌شناسی، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران

زینب هاشمی باغی

چکیده

پدیده مهاجرت در کشورهای در حال توسعه و همچنین در کشورهای توسعه یافته وجود دارد اما ماهیت این پدیده در کشورهای یاد شده متفاوت است. مهاجرت گسترده اتباع افغانستانی به ایران و بالاخص استان سیستان و بلوچستان طی چندین سال متوالی را می‌توان پدیده‌ای خاص توصیف نمود که مشکلات متعددی را به همراه داشته است. این پژوهش با هدف طراحی الگوی مطلوب مدیریت اتباع افغانستانی در این استان انجام که جامعه آماری آن شامل خبرگان نظری و تجربی است. نمونه‌گیری با استفاده از روش نظری انجام و در نهایت با ۸ نفر اشباع نظری حاصل شد. جهت تحلیل مصاحبه‌ها از روش نظریه‌پردازی داده‌بنیاد و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار MaxQDA استفاده شده است. بر اساس الگوی پارادایمی پژوهش، اجرای کامل قانون ممنوعیت حضور اتباع بیگانه، تشابهات فرهنگی، مذهبی و استقرار مدیریت متمرکز عوامل زیربنایی موثر بر مدیریت اتباع افغانستانی هستند. این شیوه از مدیریت بر اصلاح راهبردی قوانین و قانون‌گذاری اثر می‌گذارد. البته محکوم نمودن سیاست ممنوعیت حضور اتباع بیگانه در این رابطه نقش مداخله‌گر و اجرای ممنوعیت مشروط در استان نیز شرایط زمینه‌ای را فراهم می‌آورد. از طریق اصلاح راهبردی قوانین می‌توان به پیامدهای رفتاری مانند کاهش جرایم و توسعه امنیت پایدار، بهبود شرایط اقتصادی و افزایش رضایت اقشار مردمی دست یافت.

واژگان کلیدی: استان سیستان و بلوچستان، امنیت پایدار، اتباع بیگانه، ممنوعیت مشروط.

مقدمه

ایران کشوری است که جریان مهاجرت در آن نسبت به کشورهای دیگر بالا است و از سوی دیگر مهاجرت اتباع خارجی مانند اتباع افغانستانی و عراقی به این کشور بسیار زیاد است. این مساله موجب شده تا بحث مدیریت مهاجرت اتباع خارجی در ایران از اهمیت بسیاری برخوردار باشد (Tvasoli, 2021: 69). در واقع ایران در سال‌های متمادی شاهد ورود مهاجرانی از همسایگان شرقی و غربی خود بوده است. شرایط سیاسی و اجتماعی حکومت‌های این کشورها سبب مهاجرت بسیاری از افراد و اتباع آنان به سایر کشورها از جمله ایران گردیده است (Azam & Mozafari, 2020: 477). شیوه سیاست‌گذاری و مدیریت اتباع خارجی در ایران هم در سطح ملی و هم در سطح بین‌المللی شایسته توجه گسترده‌تری است. اصولی مانند مساوات، تابعیت مضاعف، تابعیت موثر و کرامت انسانی در این سیاست‌گذاری باید مورد توجه و عنایت مسئولیت قرار گیرند. آیا اتباع بیگانه در ایران باید تمامی امتیازات و حقوق مربوطه به یک ایرانی را داشته باشد یا خیر؟ پرسشی کلیدی است که در این سیاست‌گذاری باید لحاظ شود (Salimi, 2017: 38).

پدیده مهاجرت هم در کشورهای در حال توسعه و هم در کشورهای توسعه یافته وجود دارد اما ماهیت و نوع این پدیده در کشورهای یاد شده متفاوت است. بطور کلی مهاجرین در جستجوی یک زندگی بهتر، استفاده از امکانات بیشتر، دستیابی به امنیت و اشتغال اقدام به مهاجرت می‌کنند (Parreno & et al, 2021: 81). از منظر اقتصادی، مهاجرت‌ها اعم از مهاجرت‌های داخلی و مهاجرت‌های بین‌المللی، سازوکاری برای بازتوزیع نیروی کار است. تغییر سیاست‌های بین‌المللی، غیر کارآمد بودن محاسبات اولیه مربوط به آن و اوضاع و احوال اقتصادی و تصمیم‌گیری‌های سیاسی، از عوامل مهم و اثرگذار بر جریان‌های مهاجرتی است (Andersson & et al, 2021: 105). مطالعات مختلف بر دلایل و انگیزه‌های مهاجرت تاکید دارند اما روند سریع و شتاب‌زده مهاجرت برای دولت‌ها و سیاست‌گذاری عمومی چالش‌ها و مسائل متعددی را به همراه دارد. سیاست‌گذاران باید با پیش‌بینی و شناخت پیامدهای مهاجرت، راهبرد مناسبی برای

مدیریت اتباع بیگانه بیندیشند (Makrides, 2022: 56).

وجود مرز مشترک، اشتراکات زبانی، مذهبی و فرهنگی میان افغانستان و ایران شرایطی را فراهم کرده که حدود ۴۳٪ مهاجران افغانستانی در کشور ایران (به دلیل اصل همسایگی) سکونت گزینند. بنابر آمار سازمان ملل در سال ۲۰۲۰ حدود ۲۵۸ میلیون نفر کشور زادگاه خود را ترک کرده و در یک کشور دیگر زندگی می‌کنند. این آمار نشان دهنده آن است که از سال ۲۰۰۰ به بعد رقم مهاجرت ۴۹٪ افزایش یافته و کشورهای با درآمد بالا میزبانی ۶۴٪ مهاجران را برعهده دارند (Issazadeh & et al, 2020: 2). در ایران مساله اصلی مهاجرت به مهاجرین سرزمین افغانستان گره خورده است چرا که بیش از ۸۰٪ اتباع خارجی ایران به مهاجرین افغانستانی اختصاص دارد. از منظر آماری تنها ۲/۳ درصد از این جمعیت پیش از انقلاب در ایران حضور داشتند و بطور عمده از فجر انقلاب به مدت یک دهه از سال ۱۳۵۸ تا ۱۳۶۸ این جمعیت به صورتی لجام گسیخته افزایش یافت. همچنین شرایط افغانستان و تهاجم شوروی نیز از عوامل اصلی در این زمینه بوده و انقلاب هم بر روند مهاجرت بسوی ایران برای گروه‌های خاص تاثیرگذار بود (Janzadeh, 2020: 1069). با نگاهی اجمالی به کم و کیف پدیده مهاجرت و جمعیت افغانستانی‌هایی که اقدام به مهاجرت به ایران می‌کنند، می‌توان به اهمیت موضوعی و مطالعاتی این پدیده در ایران پی برد. واکاوی این موضوع از چشم‌انداز گروه‌های مختلف می‌تواند در ارائه راهکارهایی عمیق و مدیریتی، کارآمد و راهگشا باشد (Shemshak & Ghorashi, 2021: 221).

از جمله استان‌های کشور که بشدت با پدیده مهاجرت مردمان دیار افغانستان درگیر است استان سیستان و بلوچستان است. حجم بالای ورود مهاجران، مشکلات بهداشتی، درمانی و اسکان را برای مسئولان این شهر بوجود آورده است. مهاجرت شهروندان افغانستان بعلت نبود امنیت و مشکلات اقتصادی است اما این پدیده مشکلات زیادی برای مردم استان سیستان و بلوچستان ایجاد کرده است. نظر به کثرت و فوریت مساله، باید سازوکار مناسبی در این زمینه اتخاذ شود (Ahmadzadeh, 2021). سکونت چندین ساله

اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان از جنبه‌های مختلف دارای آثار و پیامدهای منفی بوده است. بعنوان مثال در حوزه‌های امنیتی شاهد فعالیت اتباع افغانستانی مجاز و غیرمجاز در حوزه‌های قاچاق انسان، کالا و مواد مخدر، غصب مدارک ایرانی و ... هستیم. در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی می‌توان به حاشیه‌نشینی، ازدواج با دختران ایرانی، سطح بهداشت و درمان و ... اشاره نمود. همچنین در حوزه‌های اقتصادی و معیشتی، افزایش اجاره مسکن در استان، پرداختن مالیات، انتقال ارز به خارج از کشور و غیره را می‌توان از جمله پیامدهای حضور اتباع بیگانه در استان ارزیابی نمود (Boromand & Nobakht, 2014: 81).

حضور اتباع افغانستانی می‌تواند پیامدهای منفی فراوانی بر امنیت استان در ابعاد مختلفی بر جای گذارد که از مهمترین تبعات آن می‌توان به اشغال فرصت‌های شغلی و افزایش نرخ بیکاری، افزایش آسیب‌ها و ناهنجاری‌های اجتماعی، ایجاد پدیده حاشیه‌نشینی و تغییر بافت جمعیتی شهر، استفاده از خدمات آموزشی، بهداشتی، رفاهی، یارانه‌ای و تحمیل هزینه بر اقتصاد استان، ازدواج‌های غیرقانونی اتباع افغانستانی با اتباع ایرانی و تولد فرزندان بی‌هویت، انتقال بیماری‌های واگیردار و خطرناک و به خطر انداختن سلامت جامعه، اشاعه تفکرات خشونت‌طلبی مثل سلفیت جهادی و طالبانیسم، جعل مدارک شناسایی، جاسوسی و ... اشاره کرد (Alipour & et al, 2018: 99). در چنین شرایطی بنظر می‌رسد در چند دهه گذشته، سیاست‌های اتخاذ شده برای کاهش و به صفر رساندن حضور اتباع خارجی در استان سیستان و بلوچستان نه تنها مثمر ثمر نبوده بلکه با توجه به خروج نیروهای آمریکایی از افغانستان و اقدامات طالبان در این کشور، شاهد افزایش حضور غیرقانونی افغانستانی‌ها و تشدید پیامدهای منفی ذکر شده در استان خواهیم بود لذا این پژوهش در نظر دارد تا به این پرسش پاسخ دهد که الگوی مطلوب مدیریت اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان چیست؟

مبانی نظری

مهاجرت حرکت بالنسبه دائمی جمعی است به نام مهاجر، از یک مکان به مکان دیگر که

مقدم بر آن، مهاجران بر اساس سلسله مراتبی از ارزش‌ها یا هدف‌های با ارزش تصمیم می‌گیرند و نتیجه این حرکت، تغییراتی در نظام کنش متقابل مهاجران است (Boromand & Nobakht, 2014: 83). عبارت دیگر مهاجرت گونه‌ای از جابجایی جغرافیایی یا مکانی جمعیت است که بین دو واحد جغرافیایی انجام می‌گیرد. این جابجایی به تغییر محل اقامت معمولی فرد از مبدأ یا محل اقامت قبل از مهاجرت وی به مقصد یا محل اقامت جدید منجر می‌شود (Brundin, 2022: 33). برخی از جامعه‌شناسان اعتقاد دارند مهاجرت نوعی انتخاب است که از طرف مهاجر انجام می‌گیرد. علل و انگیزه‌های این انتخاب هرچه باشد، نتیجه ملموس آن تغییر محل اقامت معمولی فرد از یک محدوده جغرافیایی به محدوده دیگر است. گرچه نمی‌توان مهاجرت را همواره اقدامی انتخابی تلقی کرد و این وضع درباره مهاجرت‌های اضطراری بر اثر عواملی رخ می‌دهد که خارج از خواست و اراده فرد بوده و بر وی تحمیل می‌شود. لذا در اغلب موارد می‌توان مهاجرت را نوعی انتخاب از طرف مهاجر اصلی دانست (Taghavi, 2020: 43).

در مورد ماهیت مهاجرت، علل و زمینه‌های مهاجرت آثار و پیامدهای آن نظریه‌ها و دیدگاه‌های مختلفی وجود دارد. مهمترین نظریه در این خصوص می‌توان به مدل‌های جاذبه و دافعه اشاره نمود. در این مدل بطور کلی به دو دسته عوامل می‌توان اشاره کرد: الف- عواملی که باعث دافعه انسان‌ها از محل اسکان یا منطقه مبدأ شده است، ب- عواملی که باعث جذب انسان‌ها در منطقه مقصد می‌شود (Kaviyani & et al, 2019: 8). مهاجرت موضوع بین‌رشته‌ای است. بر همین اساس آرا و اندیشه‌های گوناگون و متفاوتی پیرامون آن وجود دارد که هر کدام از آنها به جنبه خاصی از این پدیده توجه نشان داده‌اند. نظریه‌های مهاجرت عموماً بر دیدگاه‌های اقتصادی، اجتماعی، سیستمی و سیاسی استوار است. نظریه‌هایی مانند نظریه گیدنز، ایچنباوم، باری، بوریس، پورتر و هائو از جمله مهم‌ترین نظریه‌ها در این حوزه هستند.

نظریه مهاجرت ایچنباوم^۱: یکی از نخستین نظریه‌ها در این زمینه توسط ایچنباوم به سال ۱۹۷۵ مطرح گردید. در این نظریه هرگونه جابجایی افراد در جوامع بعنوان مهاجرت شناخته نمی‌شود. در طول تاریخ بر اساس نقش جامعه چهار دسته جابجایی قابل شناسایی است. مهاجرت ناخواسته و اتفاقی افراد با تاثیر بر جامعه شامل پناهندگی است و اگر به اجبار جوامع میزبان باشد در پدیده بردگی مطالعه می‌شود. پدیده جابجایی هدفمند افراد با استقبال از جامعه میزبان در حوزه مشارکت قرار می‌گیرد. تنها نوع خاصی از جابجایی که بصورت هدفمند توسط افراد صورت گیرد و جامعه میزبان را تحت تاثیر خود قرار دهد بعنوان «مهاجرت» شناخته می‌شود (Stjernstrom, 2014: 306). بر اساس این تقسیم‌بندی می‌توان گفت جابجایی جمعیت مردمان دیار افغانستان به ایران (بطور عام) و سیستان و بلوچستان (بطور خاص) بصورتی هدفمند صورت گرفته و بر جامعه میزبان تاثیرگذار بوده است (بدون در نظرگیری اثرات مثبت یا منفی). بنابراین اطلاق واژه مهاجرت به این پدیده قابل قبول است.

شکل ۱. انواع جابجایی و جایگاه پدیده مهاجرت (ایچنباوم، ۱۹۷۵)

		افراد	
		هدفمند	اتفاقی
جامعه میزبان	مؤثر بر جامعه	مهاجرت	پناهندگی
	متاثر از جامعه	مشارکت	بردگی

1. Eichenbaum.

نظریه مهاجرت آنتونی گیندنز^۱: گیدنز در زمینه ادغام مهاجران در مقصد به سه مدل اشاره می‌کند. این سه مدل عبارت است از: همانندگردی، کوره ذوب و کثرت‌گرایی. او معتقد است در عصر جهانی شدن و دگرگونی‌های پرشتاب، مزایای بسیار و چالش‌های بغرنج تنوع قومی در برابر شمار رو به رشدی از دولت‌ها قرار دارد. مهاجرت بین‌المللی همراه با ادغام شدن و یکپارچگی اقتصاد جهانی شتاب بیشتری می‌گیرد؛ حرکت و اختلاط جمعیت انسانی در سال‌های آتی بیشتر خواهد شد (O'reily, 2015: 27).

نظریه مهاجرت باری^۲: بری چهار استراتژی فرهنگ‌پذیری را برای مهاجران در جامعه میزبان مطرح می‌کند که عبارت است از: همانندگردی، یکپارچگی، حاشیه‌نشینی و جداسازی. او معتقد است فرهنگ‌پذیری یک فرآیند یادگیری است که از آن طریق فرد در یک زمینه اجتماعی- فرهنگی جدید زندگی را شروع می‌کند. در واقع این فرآیند فرهنگ‌پذیری از اجتماعی شدن اولیه که در جامعه قبلی رخ داده بود، بوجود می‌آید (Barry & et al, 2000: 136; Barry, 2005: 181).

نظریه مهاجرت بوریس^۳ و همکاران: بوریس و همکاران مدل فرهنگ‌پذیری تعاملی را مطرح کردند. این مدل هم بر نقش انتظارات فرهنگ‌پذیری جامعه میزبان تاکید دارد و هم به جهت‌گیری‌های فرهنگ‌پذیری که توسط مهاجران اتخاذ می‌شود. آنها چارچوبی فراگیر و سودمند را مدنظر قرار داده‌اند. تاکید این مدل هم بر نقش انتظارات فرهنگ‌پذیری جامعه میزبان بوده و هم به جهت‌گیری‌های فرهنگ‌پذیری که توسط مهاجران اتخاذ می‌شود. بر اساس این مدل ممکن است اعضای جامعه میزبان پنج رویکرد فرهنگ‌پذیری را نسبت به مهاجران اعمال کنند: یکپارچگی، جداسازی، همانندگردی، حصرگرایی و فردگرایی (Bourhis & et al, 1997: 370).

-
1. Anthony Giddens
 2. Barry
 3. Bourhis

نظریه‌های دیگری نیز در این زمینه وجود دارد. پورترز و هائو^۱ نظریه همانند‌گردی قطاعی را مطرح نمود. بحث اصلی پورترز در زمینه سازگاری مهاجران خصوصاً نسل دوم آنها و زمینه‌های خانوادگی والدیشان می‌باشد. پورترز معتقد است نظریه همانند‌شدن قطاعی از سه بخش تشکیل شده است. ۱- هویت که از طریق عوامل بیرونی عمده در فرآیند بازی بوجود می‌آید. ۲- توصیفی از موانع اصلی که بچه‌های مهاجران با آن مواجه هستند. ۳- پیش‌بینی شیوه‌های متمایزی که از تاثیرات متقابل این نیروها قابل انتظار است (Portez & Hao, 2002: 890). با توجه به نظریه‌های موجود می‌توان بیش از پیش به اهمیت موضوع مهاجرت در جهان هزاره سوم پی برد و بنابراین مهاجرت از جمله مواردی است که باید از سوی مدیران دولتی، شهروندان و مهاجران مورد توجه قرار گیرد. فلذا محقق در صدد آن است که با انجام پژوهشی در این زمینه و ارائه راهکارها و پیشنهادهایی در این خصوص به مدیران و مسئولین در امر مدیریت اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان یاری رساند. بطور مشخص تاکنون مطالعه مستقلی در زمینه مدیریت اتباع بیگانه در استان سیستان و بلوچستان و کشور صورت نگرفته است. بنابراین در این مقاله به بررسی و مطالعه این موضوع پرداخته شده است. لذا بنظر می‌رسد که مدیریت اتباع بیگانه بطور عام و مدیریت اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان بطور خاص، هنوز آنطور که باید تبیین نشده است. بر این اساس در این پژوهش با رویکردی نظریه‌پردازانه به موضوع مدیریت اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان پرداخته خواهد شد.

روش‌شناسی

این مطالعه یک مطالعه کاربردی-توسعه‌ای است که با هدف ارائه الگوی مطلوب مدیریت اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان انجام شده است. این پژوهش از منظر نوع داده‌ها، یک پژوهش کیفی است و از منظر شیوه و بازه زمانی گردآوری داده‌ها در دسته پژوهش‌های پیمایشی-مقطعی قرار دارد.

1. Portes & Hao.

جامعه آماری این پژوهش شامل خبرگان نظری (اساتید دانشگاهی) و خبرگان تجربی (مدیران استان سیستان و بلوچستان) است. حجم نمونه در مطالعاتی که با روش کیفی و مصاحبه انجام می‌شوند معمولاً بین ۵ تا ۲۵ نفر توصیه شده است. بطور کلی فرایند مصاحبه در تحلیل کیفی تا رسیدن به اشباع نظری ادامه پیدا می‌کند (Ranjbar & et al, 2012: 318; Jalai, 2012: 240). در این مطالعه برای انتخاب نمونه از روش نمونه‌گیری نظری استفاده شد که روش مناسبی برای تعیین حجم نمونه در روش گراندد تئوری است (Danaeifard & et al, 2014: 102).

نمونه‌گیری نظری فرایند گردآوری داده برای تولید نظری است که به آن وسیله پژوهشگر، بطور همزمان داده‌هایش را گردآوری، کدگذاری و تحلیل می‌کند. همچنین تصمیم می‌گیرد برای بهبود نظریه خود تا هنگام ظهور آن، در فرایند چه داده‌هایی گردآوری و در کجا آنها را پیدا کند (Glaser & et al, 2017: 365). فرایند نمونه‌گیری تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. بر این اساس ۸ نفر از افراد واجد شرایط در این مطالعه شرکت کرده‌اند.

برای گردآوری داده‌های پژوهش از مصاحبه نیمه‌ساختاریافته استفاده گردید. از آنجا که برای مطالعات کیفی که با هدف اکتشافی و طراحی الگو انجام می‌شوند مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته مناسب‌تر هستند (Danaeifard & et al, 2014: 35)، در این تحقیق نیز در بخش نخست از مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با خبرگان استفاده شده است. برای سنجش روایی از معیارهای قابلیت اعتبار، انتقال، تاییدپذیری و اطمینان استفاده گردید. برای ارزیابی پایایی بخش کیفی از ضریب هولستی^۱ استفاده شد. برای این منظور متن مصاحبه‌های انجام شده در دو مرحله کدگذاری شد. سپس درصد توافق مشاهده شده^۲ (PAO) محاسبه گردید:

$$PAO = \frac{2M}{N1 + N2} = \frac{236}{298 + 365} = 0.712$$

1. Holsti.

2. Percentage of Agreement Observation.

در فرمول فوق M تعداد موارد کد گذاری مشترک بین دو کد گذار می باشد. N1 و N2 به ترتیب تعداد کلیه موارد کد گذاری شده توسط کد گذار اول و دوم است. مقدار PAO بین صفر (عدم توافق) و یک (توافق کامل) است و اگر از ۰/۶ بزرگتر باشد مطلوب می باشد. مقدار PAO در این مطالعه ۰/۷۱۲ بدست آمده است که از ۰/۶ بزرگتر است، بنابراین پایایی بخش کیفی مطلوب می باشد (Holsti, 1969: 91).

برای تحلیل داده های گردآوری شده از روش گراند تئوری (نظریه داده بنیاد) مبتنی بر رویکرد اشتراوس و کوربین استفاده گردید. برای انجام روش گراند تئوری از نرم افزار MaxQDA استفاده شد.

یافته های پژوهش

جهت ارائه الگوی پژوهش، از دیدگاه ۸ نفر از خبرگان منتخب استفاده شد. آمار توصیفی و مشخصات جمعیت شناختی خبرگان در جدول ۱ ارائه شده است. از منظر جنسیت همه افراد مصاحبه شونده مرد بودند. از منظر سنی ۴ نفر بین ۳۵ تا ۴۵ سال و ۴ نفر بیش از ۴۵ سال سن دارند. از نظر تحصیلی ۳ نفر کارشناسی ارشد و ۵ نفر دکتری دارند. در نهایت از نظر سابقه کاری، ۵ نفر بین ۱۰ تا ۲۰ سال و ۳ نفر بیش از ۲۰ سال سابقه کاری دارند.

جدول ۱. آمار توصیفی خبرگان

ویژگی های جمعیت شناختی	فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۸
	زن	۰
سن	کمتر از ۴۵ سال	۴
	۴۵ سال و بیشتر	۴
تحصیلات	کارشناسی ارشد	۳
	دکتری	۵
سابقه کاری	۱۰ تا ۲۰ سال	۵
	بالای ۲۰ سال	۳
	کل	۸
		۱۰۰٪

جهت ارائه الگوی پژوهش، مصاحبه‌های تخصصی نیمه‌ساختاریافته با خبرگان صورت گرفته است. در این مرحله پیش از شروع مصاحبه، شش سوال باز در نظر گرفته شده است و در طول فرایند مصاحبه این پیش‌بینی در نظر گرفته شده است که سوالات جدیدی نیز مطرح شود. برای اینکه پژوهشگر با عمق و گستره محتوایی داده‌ها آشنا شود اقدام به بازخوانی مکرر داده‌ها و خواندن داده‌ها به صورت فعال (جستجوی معانی و الگوها) کرده است.

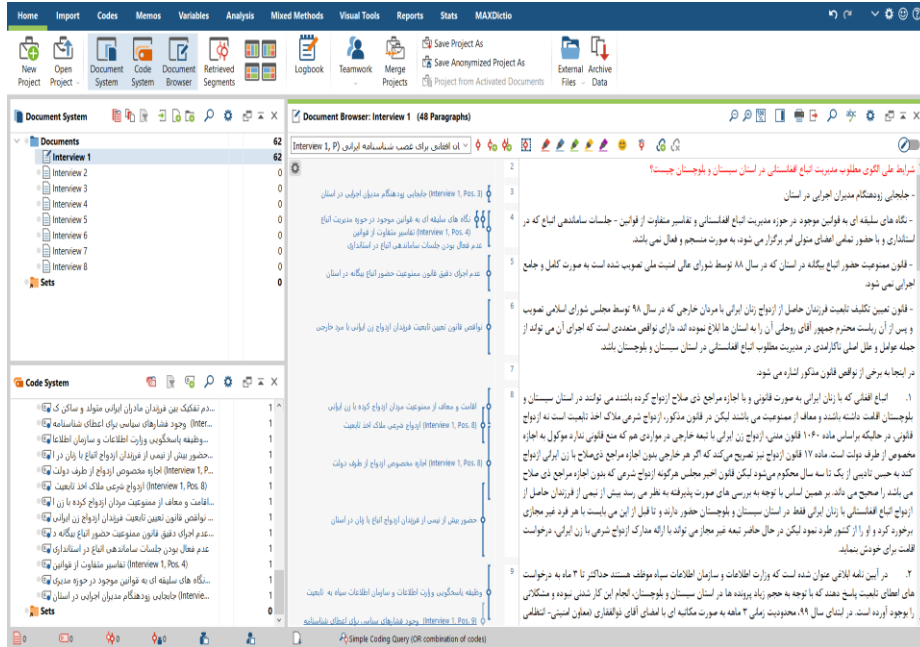
جدول ۲. سوالات مصاحبه

ردیف	سوالات
۱	شرایط علی در تدوین سیاست‌گذاری مدیریت اتباع افغانستانی ساکن در استان سیستان و بلوچستان کدامند؟
۲	پدیده محوری در الگوی مطلوب مدیریت اتباع افغانستانی در سیستان و بلوچستان چیست؟
۳	بسترها و زمینه‌های تأثیرگذار در فرایند تدوین الگوی مطلوب مدیریت اتباع افغانستانی سیستان و بلوچستان کدامند؟
۴	برای اجرایی شدن الگوی مطلوب مدیریت اتباع افغانستانی در سیستان و بلوچستان از چه راهبردی استفاده شود؟
۵	شرایط مداخله‌گر مؤثر در فرایند تدوین الگوی مطلوب مدیریت اتباع افغانستانی سیستان و بلوچستان کدامند؟
۶	پیامدهای ناشی از اجرایی شدن الگوی مطلوب مدیریت اتباع افغانستانی در سیستان و بلوچستان چیست؟

نتایج مصاحبه‌ها با روش داده‌بنیاد مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. برای این منظور متن مصاحبه‌ها چندین بار مطالعه و مرور شد. سپس داده‌ها به واحدهای معنایی در قالب جملات و پاراگراف‌های مرتبط با معنای اصلی شکسته شد. واحدهای معنایی نیز چندین بار مرور و سپس کدهای مناسب هر واحد معنایی نوشته و کدها بر اساس تشابه معنایی طبقه‌بندی شد. جریان تجزیه و تحلیل با اضافه شدن هر مصاحبه به همین ترتیب تکرار شد. در شکل ۱ نمونه نحوه کدگذاری متن مصاحبه در نرم‌افزار MAXQDA ارائه شده است:

شکل ۲. نحوه کدگذاری متن مصاحبه در نرم‌افزار MAXQDA

طراحی الگوی مطلوب مدیریت اتباع افغانستان در استان سیستان ... | آراسته و همکاران | ۲۸۳

در جدول زیر یک نمونه کدگذاری مصاحبه خروجی نرم افزار MAXQDA ارائه شده است:

جدول ۳. نمونه کدگذاری مصاحبه خروجی نرم افزار MAXQDA

رنگ	کد	شروع	پایان	بخش	پهنه	شمول %
●	جابجایی زودهنگام مدیران اجرایی در استان (Interview 1, Pos. 3)	۳	۳	جابجایی زودهنگام مدیران اجرایی در استان	۳۹	۰.۴۴
●	نگاه‌های سلیقه‌ای به قوانین موجود در حوزه مدیریت اتباع	۴	۴	نگاه‌های سلیقه‌ای به قوانین موجود در حوزه مدیریت اتباع افغانستانی	۶۵	۰.۷۳
●	تفاسیر متفاوت از قوانین (Interview 1, Pos. 4)	۴	۴	تفاسیر متفاوت از قوانین	۲۳	۰.۲۶
●	عدم فعال بودن	۴	۴	جلسات ساماندهی اتباع که در استانداری و	۱۱۴	۱.۲۸

رنگ	کد	شروع	پایان	بخش	پهنه	شمول %
	جلسات سامانه‌ی اتباع در استانداری			با حضور تمامی اعضای متولی امر برگزار می‌شود، به صورت منسجم و فعال نمی‌باشد.		
•	عدم اجرای دقیق قانون ممنوعیت حضور اتباع بیگانه در استان	۴	۴	قانون ممنوعیت حضور اتباع بیگانه در استان که در سال ۸۸ توسط شورای عالی امنیت ملی تصویب شده است بصورت کامل و جامع اجرایی نمی‌شود.	۱۲۹	۱.۴۴
•	نواقص قانون تعیین تابعیت فرزندان ازدواج زن ایرانی با مرد خارجی	۶	۶	قانون تعیین تکلیف تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی که در سال ۹۸ توسط مجلس شورای اسلامی تصویب و پس از آن ریاست محترم جمهور آقای روحانی آن را به استان‌ها ابلاغ نموده‌اند، دارای نواقص متعددی است که اجرای آن می‌تواند از جمله عوامل و علل اصلی ناکارآمدی در مدیریت مطلوب اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان باشد.	۳۳۷	۳.۷۷
•	اقامت و معاف از ممنوعیت مردان ازدواج کرده با زن ایرانی	۸	۸	اتباع افغانستانی که با زنان ایرانی به صورت قانونی و با اجازه مراجع ذیصلاح ازدواج کرده باشند می‌توانند در استان سیستان و بلوچستان اقامت داشته باشند و معاف از ممنوعیت می‌باشند	۱۷۰	۱.۹۰
•	ازدواج شرعی ملاک اخذ تابعیت (Interview 1, Pos. 8)	۸	۸	ازدواج شرعی ملاک اخذ تابعیت است نه ازدواج قانونی.	۴۹	۰.۵۵
•	اجازه مخصوص ازدواج از طرف دولت (Interview 1, Pos. 8)	۸	۸	در حالیکه براساس ماده ۱۰۶۰ قانون مدنی، ازدواج زن ایرانی با تبعه خارجی در مواردی هم که منع قانونی ندارد موکول به اجازه مخصوص از طرف دولت است. ماده ۱۷ قانون ازدواج نیز تصریح می‌کند که	۳۷۸	۴.۲۳

شمول %	پهنه	بخش	پایان	شروع	کد	رنگ
		اگر هر خارجی بدون اجازه مراجع ذیصلاح با زن ایرانی ازدواج کند به حبس تادیبی از یک تا سه سال محکوم می‌شود لیکن قانون اخیر مجلس هرگونه ازدواج شرعی که بدون اجازه مراجع ذیصلاح می‌باشد را صحیح می‌داند				
۴.۱۰	۳۶۶	بر همین اساس با توجه به بررسی‌های صورت پذیرفته به نظر می‌رسد بیش از نیمی از فرزندان حاصل از ازدواج اتباع افغانستانی با زنان ایرانی فقط در استان سیستان و بلوچستان حضور دارند و تا قبل از این می‌بایست با هر فرد غیر مجازی برخورد کرد و او را از کشور طرد نمود لیکن در حال حاضر تبعه غیر مجاز می‌تواند با ارائه مدارک ازدواج شرعی با زن ایرانی، درخواست اقامت برای خودش بنماید.	۸	۸	حضور بیش از نیمی از فرزندان ازدواج اتباع با زنان در استان	
۲.۸۳	۲۵۳	در آیین‌نامه ابلاغی عنوان شده است که وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه موظف هستند حداکثر تا ۳ ماه به درخواست‌های اعطای تابعیت پاسخ دهند که با توجه به حجم زیاد پرونده‌ها در استان سیستان و بلوچستان، انجام این کار شدنی نبوده و مشکلاتی را بوجود آورده است.	۹	۹	وظیفه پاسخگویی وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه به تابعیت	
۲.۰۷	۱۸۵	در ابتدای سال ۹۹، محدودیت زمانی ۳ ماهه به صورت مکاتبه‌ای با امضای آقای ذوالفقاری (معاون امنیتی- انتظامی وزارت کشور) حذف شد ولی در عمل همچنان فشارهای سیاسی برای اعطای شناسنامه وجود دارد.	۹	۹	وجود فشارهای سیاسی برای اعطای شناسنامه Interview 1,) (Pos. 9	
۲.۵۱	۲۲۴	عدم تفکیک بین فرزندان مادران ایرانی متولد و ساکن کشور با خارج از کشور،	۱۰	۱۰	عدم تفکیک بین فرزندان مادران ایرانی	

شمول %	پهنه	بخش	پایان	شروع	کد	رنگ
		موجب می‌گردد فرزندان زنانی که به خارج از کشور مهاجرت نموده‌اند و یا حتی زنانی که از خانواده‌های ایرانی ساکن خارج از کشور متولد شده و دارای فرزند شده‌اند،			متولد و ساکن کشور با خارج	
۲.۱۵	۱۹۲	(فرزندان حاصل از ازدواج نامشروع) نیز مشمول اخذ تابعیت ایرانی خواهد شد که بطور کلی قانون خاک و خون و ازدواج شرعی را نیز زیر سوال می‌برد و امکان افزایش درخواست‌های اخذ تابعیت را فراهم می‌نماید.	۱۰	۱۰	اخذ تابعیت ایرانی • فرزندان حاصل از ازدواج نامشروع	
۱.۷۵	۱۵۶	قوانین قبلی همگی تحصیل تابعیت را پس از سن ۱۸ سال عنوان می‌کرد لیکن اخیراً پس از تولد فرزند، مادر ایرانی می‌تواند شناسنامه ایرانی فرزند خود را دریافت نماید.	۱۱	۱۱	تحصیل تابعیت را پس از سن ۱۸ سال • Interview 1, (Pos. 11)	
۱.۳۸	۱۲۳	لایحه قانون تعیین تکلیف تابعیت فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی و مردان خارجی در ۲ مهرماه ۹۸ توسط مجلس بدین گونه اصلاح شد	۱۲	۱۲	تعیین تکلیف تابعیت فرزندان ازدواج زنان ایرانی و مردان خارجی	
۴.۶۶	۴۱۶	که فرزندان حاصل از ازدواج شرعی زنان ایرانی با مردان غیر ایرانی که قبل یا بعد از تصویب این قانون متولد شده یا می‌شوند قبل از رسیدن به سن ۱۸ سال تمام شمسی به درخواست مادر ایرانی در صورت نداشتن مشکل امنیتی (به تشخیص وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی) به تابعیت ایران در می‌آیند. این اصلاحیه دقیقاً میزان مراجعین را به شدت افزایش داده و کار مدیریت اتباع افغانستانی را در استان سخت‌تر از قبل	۱۲	۱۲	به تابعیت درآمدن فرزندان پس از ۱۸ سالگی	

رنگ	کد	شروع	پایان	بخش	پهنه	شمول %
				کرده است.		
	افزایش میزان مراجعین و دشوار نمودن مدیریت اتباع افغانستانی	۱۲	۱۲	میزان مراجعین را به شدت افزایش داده و کار مدیریت اتباع افغانستانی را در استان سخت تر از قبل کرده است.	۹۷	۱.۰۹
	اشاره به افراد فاقد تابعیت در تبصره ۲ (Interview 1, Pos. 13)	۱۳	۱۳	مهمترین نکته قابل توجه در قانون مذکور، اشاره به افراد فاقد تابعیت در تبصره ۲ است که هیچ ربطی به مادر ایرانی ندارد	۱۱۴	۱.۲۸
	حل مشکلات فرزندان مادر ایرانی به عنوان هدف اصلی تصویب قانون	۱۳	۱۳	در حالی که هدف اصلی تصویب قانون، حل مشکلات فرزندان مادر ایرانی بوده است. موضوع در تبصره دوم به کلی منحرف شده و شامل هر فردی می باشد که والدین غیر ایرانی داشته و به صورت قانونی یا غیر قانونی در ایران ساکن شده است (مغایرت با قانون تابعیت بر اساس خون) و می تواند به شاه راه اصلی دستیابی اتباع بیگانه به شناسنامه و تابعیت ایرانی تبدیل شود.	۳۳۵	۳.۷۵
	اقدام به غضب شناسنامه و ازدواج های صوری توسط اتباع بیگانه	۱۴	۱۴	مجموع موارد گفته شده باعث می شود تا اتباع بیگانه به طرق مختلف اقدام به غضب شناسنامه و یا ازدواج های صوری نمایند و شرایط اقامت و دریافت شناسنامه را در استان سیستان و بلوچستان برای خود و اعضای خانواده خود فراهم نموده و کار مدیریت مطلوب اتباع بیگانه را دشوارتر از قبل کنند.	۲۶۹	۳.۰۱
	دشوار نمودن مدیریت مطلوب اتباع بیگانه (Interview 1, Pos. 14)	۱۴	۱۴	کار مدیریت مطلوب اتباع بیگانه را دشوارتر از قبل کنند.	۵۴	۰.۶۰

شمول %	پهنه	بخش	پایان	شروع	کد	رنگ
۰.۶۷	۶۰	تصویب قانون مذکور بدون در نظر گرفتن مصالح و شرایط فعلی کشور،	۱۵	۱۵	تصویب قانون مذکور بدون در نظر گرفتن مصالح و شرایط فعلی کشور	●
۰.۷۹	۷۱	به هم ریختن برنامه‌ریزی‌های دستگاه‌های دولتی در استان سیستان و بلوچستان	۱۵	۱۵	به هم ریختن برنامه‌ریزی‌های دستگاه‌های دولتی در استان	●
۰.۷۹	۷۱	تبعات منفی در ابعاد سیاسی، امنیتی، اجتماعی و اقتصادی بجا خواهد گذاشت.	۱۵	۱۵	تبعات منفی در ابعاد سیاسی، امنیتی، اجتماعی و اقتصادی (Intervie)	●
۲۸۰	۲۵۰	برابر مواد ۱۲۰، ۱۲۸ و ۱۸۱ قانون کار جمهوری اسلامی ایران به‌کارگیری اتباع خارجی غیرمجاز در همه مشاغل در هر شرایطی ممنوع است لیکن در استان سیستان و بلوچستان متأسفانه نظارت مطلوب در این حوزه صورت نپذیرفته و موجب آسیب جدی به حوزه اقتصادی استان شده است.	۱۶	۱۶	ممنوعیت استفاده از اتباع خارجی غیرمجاز در همه مشاغل و هر شرایط	●
۱۸۰	۱۶۱	برخی مدیران اجرایی، سخنان رهبر انقلاب در سال ۹۴ مبنی بر اینکه هیچ کودک مجاز و غیرمجازی از تحصیل باز نماند را ملاک عمل قرار داده و به قانون سال ۸۸ عمل نمی‌کنند.	۱۷	۱۷	عمل نکردن به قانون به دلیل اولویت در تحصیل کودکان	●
۱.۶۹	۱۵۱	تمام متولیان امر در حوزه مدیریت اتباع خارجی در استان، با جدیت، قانون موجود در خصوص ممنوعیت حضور اتباع افغانستانی در سیستان و بلوچستان را پیگیری نمایند.	۱۹	۱۹	پیگیری قانون موجود در خصوص ممنوعیت حضور اتباع افغانستانی	●
۵.۲۰	۴۶۴	قانون مذکور سال ۸۸ توسط شورای عالی	۱۹	۱۹	افزایش تعامل و	●

شمول %	پهنه	بخش	پایان	شروع	کد	رنگ
		امنیت ملی تصویب و ابلاغ شده است و در حال حاضر بهترین راه، اجرای قانون مذکور است. افزایش تعامل و هماهنگی بین نهادهای مجری در استان از جمله معاونت‌های امنیتی- انتظامی و سیاسی استانداری، اداره کل امور اتباع و مهاجرین خارجی، اداره کار، نیروی انتظامی، اداره اطلاعات، سپاه، دادگستری و... در راستای اجرایی نمودن قانون ممنوعیت حضور اتباع خارجی یقیناً منجر به ایجاد الگوی مطلوب مدیریت اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان خواهد شد.			هماهنگی بین نهادهای مجری در استان	
۰.۴۹	۴۴	معاونت‌های امنیتی- انتظامی و سیاسی استانداری	۱۹	۱۹	معاونت‌های امنیتی- انتظامی و سیاسی استانداری (Interview 1, Pos	●
۱.۰۷	۹۶	داره کل امور اتباع و مهاجرین خارجی، اداره کار، نیروی انتظامی، اداره اطلاعات، سپاه، دادگستری و...	۱۹	۱۹	داره کل امور اتباع و مهاجرین خارجی، اداره کار، نیروی انتظامی	●
۰.۳۸	۳۴	اداره اطلاعات، سپاه، دادگستری و...	۱۹	۱۹	اداره اطلاعات، سپاه، دادگستری و... (Interview 1, Pos. 19	●
۱.۶۵	۱۴۷	در راستای اجرایی نمودن قانون ممنوعیت حضور اتباع خارجی یقیناً منجر به ایجاد الگوی مطلوب مدیریت اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان خواهد شد.	۱۹	۱۹	اجرایی نمودن قانون ممنوعیت حضور اتباع خارجی (Interview 1, Pos	●
۱.۰۱	۹۰	برگزاری منظم جلسات ساماندهی اتباع در	۲۱	۲۱	برگزاری منظم	●

شمول %	پهنه	بخش	پایان	شروع	کد	رنگ
		استانداری با محوریت اداره کل امور اتباع و مهاجرین خارجی			جلسات ساماندهی اتباع در استانداری	
۰.۷۲	۶۴	همسو شدن در راستای اجرای قانون ممنوعیت حضور اتباع خارجی در استان.	۲۱	۲۱	همسو شدن در راستای اجرای قانون ممنوعیت حضور اتباع خارجی در استان	●
۱.۰۹	۹۷	متقاعد کردن تصمیم‌گیران ستادی در خصوص فواید اجرایی نمودن قانون ممنوعیت حضور اتباع بیگانه در استان	۲۲	۲۲	متقاعد کردن تصمیم‌گیران ستادی در خصوص فواید اجرایی نمودن قانون	●
۰.۵۶	۵۰	فراهم نمودن بسترهای اجتماعی و فرهنگی لازم در استان	۲۳	۲۳	فراهم نمودن بسترهای اجتماعی و فرهنگی لازم در استان (Interview 1)	●
۰.۸۷	۷۸	متقاعد کردن نخبگان استانی و همچنین آحاد مردم در خصوص مزایای اجرایی نمودن قانون	۲۴	۲۴	متقاعد کردن نخبگان استانی و آحاد مردم در خصوص اجرای قانون	●
۰.۹۹	۸۸	اصلاح آیین‌نامه اعطای تابعیت ایرانی به فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی	۲۵	۲۵	اصلاح آیین‌نامه اعطای تابعیت ایرانی به فرزندان	●
۰.۹۳	۸۳	از جمله ازدواج شرعی، استعمال سوء پیشینه کیفری، مدت زمان پاسخگویی به استعلامات و...	۲۵	۲۵	ازدواج شرعی، استعمال سوء پیشینه کیفری، مدت زمان پاسخگویی	●
۱.۱۸	۱۰۵	الگو گرفتن از سایر استان‌هایی که ممنوعیت حضور اتباع بیگانه دارند و بررسی نحوه اجرای قانون در آن استان‌ها.	۲۶	۲۶	الگو گرفتن از سایر استان‌های دارای ممنوعیت حضور اتباع بیگانه	●
۰.۴۱	۳۷	بررسی نحوه اجرای قانون در آن استان‌ها	۲۶	۲۶	بررسی نحوه اجرای قانون در آن استان‌ها	●

شمول %	پهنه	بخش	پایان	شروع	کد	رتگ
					Interview 1,) (Pos. 26	
۱.۳۳	۱۱۹	کمیساریای عالی پناهندگان به موضوع طرد اتباع افغانستانی مجاز و غیر مجاز از استان سیستان و بلوچستان واکنش نشان خواهد داد.	۲۸	۲۸	واکنش کمیساریای عالی پناهندگان به طرد اتباع افغانستانی	●
۱.۴۴	۱۲۹	ساماندهی اتباع افغانستانی در استان و طرد شمار زیادی از آنها، هزینه‌های مالی زیادی را در بر خواهد داشت خصوصاً برای نیروی انتظامی.	۲۹	۲۹	هزینه‌های مالی زیاد جهت ساماندهی اتباع افغانستانی	●
۱.۷۴	۱۵۵	با توجه به اینکه اکثر اتباع افغانستانی ساکن در استان را جامعه اهل سنت تشکیل می‌دهند، ممکن است بازتاب‌هایی در این حوزه از طرف مولوی‌های اهل سنت انجام پذیرد.	۳۰	۳۰	اهل سنت بودن اتباع افغانستانی و بازتاب از سمت ملوی‌های اهل سنت	●
۱.۶۹	۱۵۱	استمرار ناامنی‌ها در افغانستان و همچنین نزدیکی استان سیستان و بلوچستان به افغانستان، مقاومت اتباع افغانستانی برای خروج از استان را به همراه خواهد داشت.	۳۱	۳۱	استمرار ناامنی‌ها در افغانستان و نزدیکی استان و بلوچستان به افغانستان و نزدیکی استان به آنها	●
۱.۰۲	۹۱	ایدئولوژی رفت اسلامی و اینکه افغانستان کشور دوست و برادر است و حق زندگی در ایران را دارند.	۳۲	۳۲	ایدئولوژی رفت اسلامی (Interview 1, Pos. 32)	●
۳.۰۳	۲۷۱	دیدگاه‌های نوین جهانی در خصوص موضوع مهاجرت ممکن است جدایی و طرد اتباع افغانستانی که چندین سال است به صورت غیر قانونی در استان سیستان و بلوچستان زندگی می‌کنند و به نوعی با فرهنگ استان، ادغام شده و همانند گردی اتفاق افتاده است را کاری دشوار و پیچیده و نامطلوب ارزیابی کنند.	۳۳	۳۳	دیدگاه‌های نوین جهانی در خصوص موضوع مهاجرت (Interview 1, Pos. 3)	●
۲.۵۳	۲۲۶	یقیناً اجرای تمام و کمال قانون ممنوعیت	۳۵	۳۵	بازتاب اجرای کامل	●

شمول %	پهنه	بخش	پایان	شروع	کد	رنگ
		حضور اتباع بیگانه در استان سیستان و بلوچستان، بازتاب‌های متفاوتی در فضای مجازی خواهد داشت که این بازتاب‌ها با نشانه گرفتن عواطف شهروندان ایرانی، سعی در محکوم نمودن سیاست مذکور خواهند داشت.			قانون ممنوعیت حضور اتباع بیگانه در استان	
۱۰۵	۹۴	این بازتاب‌ها با نشانه گرفتن عواطف شهروندان ایرانی، سعی در محکوم نمودن سیاست مذکور خواهند داشت.	۳۵	۳۵	نشانه گرفتن عواطف شهروندان ایرانی ● Interview 1,) (Pos. 35	
۲۸۱	۲۵۱	ملاحظات بازیگران و دست اندرکاران استانی در اجرایی نمودن سیاست ممنوعیت حضور اتباع بیگانه تاثیر گذار بوده و برخی از آن‌ها به سخنرانی رهبر انقلاب اسلامی در سال ۹۴ مبنی بر اینکه هیچ کودک افغانستانی مجاز یا غیرمجازی نباید از تحصیل باز بماند، اشاره خواهند نمود.	۳۶	۳۶	تاثیرگذاری ملاحظات بازیگران و دست اندرکاران استانی ● Interview 1) (Interview 1)	
۱۴۹	۱۳۳	نگاه و نوع نگرش تصمیم‌گیران ستاد (تهران) ممکن است با استان متفاوت بوده و به نوعی به سمت مماشات با اتباع افغانستانی گرایش داشته باشند.	۳۷	۳۷	نگاه و نوع نگرش تصمیم‌گیران ستاد (تهران) ● Interview 1,) (Pos. 37	
۲۵۶	۲۲۹	استناد اتباع افغانستانی به قانون اخیر مجلس مبنی بر اعطای شناسنامه به فرزندان حاصل از ازدواج اتباع افغانستانی و زنان ایرانی و اینکه خود را ایرانی بدانند چراکه سالیان زیادی است که در استان زندگی می‌کنند و همسرانشان هم ایرانی هستند.	۳۸	۳۸	استناد اتباع افغانستانی به قانون اخیر مجلس برای شناسنامه ●	

پس از کدگذاری تمامی مصاحبه‌های پژوهش، کدگذاری محوری که دومین مرحله

تجزیه و تحلیل در نظریه پردازی داده بنیاد است انجام گرفت. هدف از این مرحله، برقراری رابطه بین طبقه‌های تولید شده در مرحله کدگذاری باز است. در این مرحله با غربالگری، حذف کدهای تکراری و یکپارچه نمودن کدهای هم‌معنی، شاخص‌های استخراج شده از متون مصاحبه‌ها مقوله‌بندی می‌شوند. در این مرحله از کدگذاری، ارتباط سایر طبقه‌ها با طبقه محوری در شش عنوان می‌تواند تحقق داشته باشد که عبارتند از: شرایط علی، پدیده محوری، راهبردها و اقدامات، شرایط مداخله‌گر، شرایط زمینه‌ای و پیامدها (Strauss & Corbin, 1997). با ملاحظات انجام شده به ۶ مقوله اصلی، ۱۰ مقوله فرعی و ۵۸ شاخص دست پیدا شد. این شاخص‌ها در قالب مقوله‌های اصلی و فرعی دسته‌بندی شده است. شاخص‌های الگوی مطلوب مدیریت اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان مستخرج از مصاحبه‌ها به روش گراند تئوری در جدول ارائه شده است.

جدول ۴. شاخص‌های الگوی مطلوب مدیریت اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان

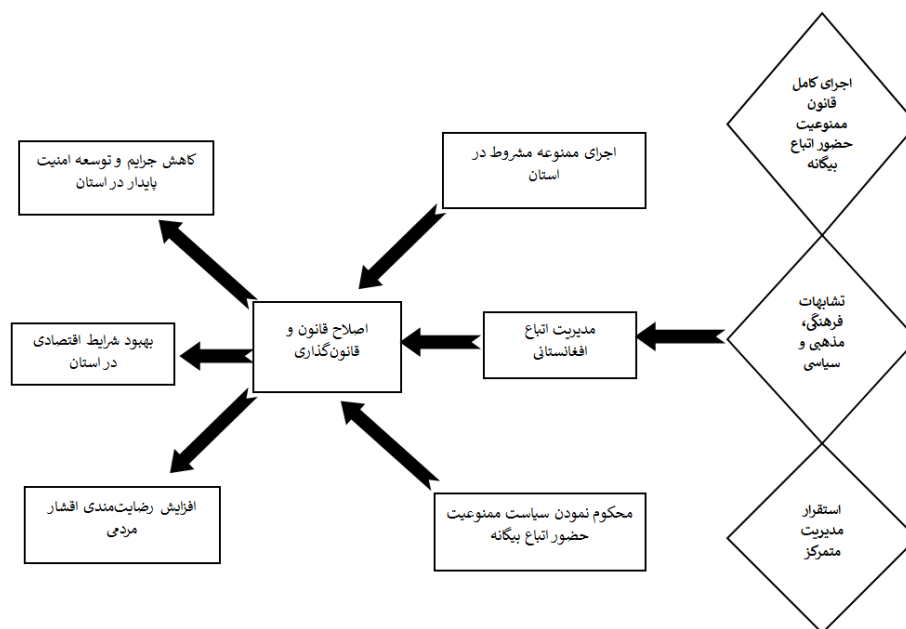
مقوله فرعی	مقوله اصلی	بعد
هماهنگی میان معاونت‌های امنیتی-انتظامی و سیاسی استانداری	اجرای ممنوعه مشروط در استان	شرایط زمینه‌ای
هماهنگی با اداره کل امور اتباع و مهاجرین خارجی		
هماهنگی میان اداره کار و نیروی انتظامی		
هماهنگی میان اداره اطلاعات، سپاه، دادگستری و ...		
ارزیابی پیامدهای مثبت و منفی حضور چندین ساله اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان		
ایجاد قبح و عدم پذیرش حضور اتباع افغانستانی غیر مجاز در استان	اجرای کامل قانون ممنوعیت حضور اتباع بیگانه	شرایط علی
برطرف نشدن تضاد بین نگاه ایدئولوژیک و رأفت اسلامی با نگاه قانون مداری		
تردد بدون مجوز و نظارت اتباع افغانستانی		
ابلاغ بخشنامه‌ها و قوانین احساسی، هیجانی و گاهاً متضاد وجود خلأهای قانونی		
عدم به‌روزرسانی قانون‌های مربوط به مهاجرین از سال ۱۳۱۰		
تاثیرگذاری نگاه‌های مذهبی در استان	تشابهات فرهنگی، مذهبی و سیاسی	
استمرار وضعیت نامنی در افغانستان		
تاثیرگذاری مسائل سیاسی بر روند مدیریت اتباع خارجی در استان		

مقوله اصلی	مقوله فرعی	بعد	
استقرار مدیریت متمرکز	همجوار بودن و وجود فرهنگ‌های نزدیک به یکدیگر		
	فقر اقتصادی استان و ازدواج با اتباع افغانستانی غیرقانونی در قبال دریافت پول		
	وجود تعارض در بین ارگان‌های امنیتی در برخورد با اتباع افغانستانی		
	عدم کارایی کارگروه ساماندهی اتباع خارجی در استان		
	توجه نبودن مدیران تصمیم‌گیر حوزه ستادی و استانی		
	نبود جدیت و اهتمام در بین متولیان امر در استان برای برخورد با اتباع بیگانه غیرمجاز		
	جابجایی زود هنگام مدیران		
	تاثیرگذاری مسائل سیاسی بر روند مدیریت اتباع خارجی در استان		
مدیریت اتباع افغانستانی	رشد اقتصادی افغانستان	پدیده محوری	
	توسعه روابط سیاسی افغانستان		
	برقراری امنیت در مرز کشور افغانستان با ایران		
	اصلاح جزئی قانون ممنوعیت حضور اتباع افغانستانی در استان		
	اجازه سکونت به نخبگان و دانشجویان افغانستانی در استان		
	پیگیری جدی قانون توسط متولیان امر در حوزه مدیریت اتباع خارجی در استان		
اصلاح قانون و قانون‌گذاری	اصلاح قانون تابعیت و ازدواج اتباع بیگانه با دختران ایرانی	راهبردها و اقدامات	
	اعمال اصلاحیه مبنی بر مجاز بودن حضور نخبگان افغانستانی در استان		
	فراهم نمودن بسترهای اجتماعی و فرهنگی لازم در استان		
	برگزاری منظم جلسات ساماندهی اتباع در استانداری با محوریت اداره کل		
	اجرائی نمودن قانون ممنوعیت حضور اتباع بیگانه در استان به صورت نوبه‌ای و مرحله‌ای		
	استعلام سوء پیشینه کیفری		
	تشکیل پایگاه عملیات روانی برای خنثی کردن حمله‌ها در فضای مجازی		
	توجه آحاد مردم در خصوص آثار و پیامدهای حضور اتباع افغانستانی در استان		
	نشانه گرفتن عواطف شهروندان ایرانی		محکوم نمودن
	ملاحظات بازیگران و دست‌اندرکاران استانی در اجرائی نمودن سیاست		سیاست ممنوعیت

مقوله اصلی	مقوله فرعی	بعد
حضور اتباع بیگانه	ممنوعیت حضور اتباع بیگانه	
	نگاه و نوع نگرش تصمیم گیران ستاد (تهران)	
	استناد اتباع افغانستانی به قانون اخیر مجلس مبنی بر اعطای شناسنامه به فرزندان حاصل از ازدواج اتباع افغانستانی و زنان ایرانی	
	اشاره به سخنرانی رهبر انقلاب اسلامی در سال ۹۴ مبنی بر عدم بازماندن کودک افغانستانی مجاز یا غیرمجاز از تحصیل	
	ایدئولوژی رافت اسلامی	
	ارائه بازتاب‌هایی از طرف مولوی‌های اهل سنت	
کاهش جرایم و توسعه امنیت پایدار در استان	کاهش حاشیه‌نشینی در استان	پیامد
	افزایش درخواست‌های ازدواج با هدف دریافت شناسنامه و اقامت در استان	
	جلوگیری از همبستگی اتباع افغانستانی با جریانات غیر همسو و مخالف نظام در سطح استان	
	کاهش افراد فاقد هویت	
	کاهش آدم ربایی و اخاذی از خانواده‌ها توسط افغانه	
کاهش نرخ بیکاری در استان و جایگزین شدن شهروندان در مشاغل در اختیار اتباع بیگانه	کاهش بزهکاری اجتماعی	پیامد
	کاهش هزینه‌های استانی (کاهش هزینه‌های درمانی، اقامت و...)	
	افزایش تمایل به سرمایه‌گذاری در استان	
	کاهش قیمت منازل و اجاره بها برای اسکان شهروندان علی‌الخصوص جوانان	
بهبود شرایط اقتصادی در استان	بهبود شرایط اقتصادی در استان بالاخص برای کارگران ایرانی	پیامد
	افزایش سطح فرهنگی در سبک زندگی مردم استان	
افزایش رضایت‌مندی اقشار مردمی	افزایش خدمات کیفی و کمی آموزشی به دانش‌آموزان ایرانی	پیامد
	کاهش بار بهداشت و درمان و ارائه خدمات مطلوب درمانی به شهروندان ایرانی	
	کم شدن درگیری‌های محله‌ای در سطح استان و افزایش آرامش مردم	

در نظریه پردازي بنيادي، تلفيق داده‌ها از اهميت زيادي برخوردار است. در فرايند تحقيق پس از گردآوري داده‌ها، تجزيه و تحليل و تفسير آن‌ها؛ نوبت به ارائه مدل، نتيجه‌گيري و جمع‌بندي تحقيق مي‌رسد. در گام اول با بررسي وضعيت موجود، داده‌هاي بدست آمده در ۶ مقوله اصلي طبقه‌بندي مي‌شوند. با نظر اساتيد و کارشناسان امر، از کليه شاخص‌هاي بدست آمده از تحليل کيفي داده‌بنیاد مصاحبه‌ها، تعداد ۵۸ شاخص براي طراحي الگوي مطلوب مديريت اتباع افغانستاني در استان سيستان و بلوچستان بکار گرفته شده است.

شکل ۳. الگوي مطلوب پارادایمي مديريت اتباع افغانستاني در استان سيستان و بلوچستان

بطور کلي بر اساس الگوي مطلوب ارائه شده در شکل مذکور اجراي کامل قانون ممنوعيت حضور اتباع بيگانه، تشابهات فرهنگي، مذهبي و سياسي و استقرار مديريت متمرکز عوامل زيربنايي موثر بر مديريت اتباع افغانستاني هستند. اين شيوه از مديريت بر اصلاح راهبردي قوانين و قانون‌گذاري اثر مي‌گذارد. البته بايد در نظر داشت محکوم نمودن سياست ممنوعيت حضور اتباع بيگانه در اين رابطه نقش مداخله‌گر دارد و اجراي

ممنوعیت مشروط در استان نیز شرایط زمینه‌ای را فراهم می‌آورد. از طریق اصلاح راهبردی قوانین می‌توان پیامدهای رفتاری مانند کاهش جرایم و توسعه امنیت پایدار استان، بهبود شرایط اقتصادی در استان و افزایش رضایت اقشار مردمی دست پیدا کرد.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

این پژوهش با هدف طراحی الگوی مطلوب مدیریت اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان با رویکرد نظریه‌پردازی داده‌بنیاد انجام گردید. نتایج مطالعه نشان داد مولفه «اجرای ممنوعه مشروط در استان» بعنوان شرایط زمینه‌ای در مدل، بستر لازم جهت مدیریت اتباع را فراهم می‌آورد. این مهم با نتایج مطالعه احمدزاده (۱۴۰۰) هم‌راستاست. همچنین مشخص شد شرایط علل‌ساز و بوجود آورنده افزایش مهاجرت اتباع افغانستانی شامل «اجرای کامل قانون ممنوعیت حضور اتباع بیگانه»، «تشابهات فرهنگی، مذهبی و سیاسی» و «استقرار مدیریت متمرکز» می‌باشند که در نتایج مطالعه براندین (۲۰۲۲) نیز به تایید رسیده‌اند.

دستاوردهای پژوهش «مدیریت اتباع افغانستانی» را بعنوان هسته مرکزی و اصلی در مدل ارائه شده تایید و راهبرد مناسب جهت استقرار مدل را در «اصلاح قانون و قانون‌گذاری» دانست. در نتایج مطالعه جانزاده (۱۳۹۹) نیز به اهمیت قانون و قانون‌گذاری اشاره شده و از این منظر با نتایج پژوهش همخوانی دارد.

نتایج همچنین نشان داد مولفه «محکوم نمودن سیاست ممنوعیت حضور اتباع بیگانه» بعنوان یک عامل بازدارنده و مداخله‌گر، دارای تاثیرات منفی بر مدیریت اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان می‌باشد و ضروری است با اتخاذ استراتژی‌های مناسب برطرف گردد. نتایج مطالعه تقوی (۱۳۹۹) نیز تاییدکننده این مهم می‌باشد.

در نهایت مشخص شد بر اساس استقرار الگوی ارائه شده، نتایج و پیامدهایی نظیر «کاهش جرایم و توسعه امنیت پایدار در استان»، «بهبود شرایط اقتصادی در استان» و «افزایش رضایت‌مندی اقشار مردمی» حاصل خواهد شد. در نتایج مطالعه کاویانی و همکاران (۱۳۹۸) نیز به نتایج مثبت مدیریت اتباع افغانستانی اشاره شده و از این منظر با

نتایج پژوهش سازگار است.

بر اساس نتایج حاصله، پیشنهادات کاربردی به مدیران و مسئولان ذی‌ربط استان سیستان و بلوچستان در مدیریت اتباع افغانستانی ارائه می‌گردد:

در خصوص شرایط زمینه‌ای پیشنهاد می‌گردد با افزایش هماهنگی میان معاونت‌های امنیتی - انتظامی و سیاسی استانداری و همچنین با اداره کل امور اتباع و مهاجرین خارجی، اولین گام برای مدیریت اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان برداشته شود. برای مدیریت صحیح نیاز به هماهنگی میان اداره کار و نیروی انتظامی و میان اداره اطلاعات، سپاه، دادگستری و ... نیز وجود دارد. همچنین ارزیابی پیامدهای مثبت و منفی حضور چندین ساله اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان نیز بیان‌کننده تبعات مهاجرت آنها بوده و شفاف‌سازی آن برای مردم استان جهت افزایش همکاری آنها با مراکز مذکور، حائز اهمیت است. علاوه بر موارد بالا، با ایجاد قبح و عدم پذیرش حضور اتباع افغانستانی غیر مجاز در استان نیز می‌توان تا حدودی از ورود آنها به کشور جلوگیری نمود.

در خصوص شرایط علی پیشنهاد می‌گردد، با رفع تضاد بین نگاه ایدئولوژیک و رأفت اسلامی با نگاه قانونمداری و عدم تردد بدون مجوز و نظارت اتباع افغانستانی، به جلوگیری از ورود افراد غیرمجاز به کشور پرداخته شود.

پرهیز مدیران ذی‌ربط از ابلاغ بخشنامه‌ها و قوانین احساسی، هیجانی و گاهاً متضاد با یکدیگر و تلاش در جهت رفع وجود خلأهای قانونی می‌تواند در این زمینه کمک‌کننده باشد.

همچنین با بروزرسانی قانون‌های مربوط به مهاجرین از سال ۱۳۱۰ و کاهش تاثیر نگاه‌های مذهبی در استان، مسیر برای مدیریت اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان تسهیل خواهد شد. از طرفی استمرار وضعیت ناامنی در افغانستان و تاثیرگذاری مسائل سیاسی بر روند مدیریت اتباع خارجی در استان نیز باید مورد بازبینی مجدد مسئولان استانی قرار گرفته و برای حل آن اقداماتی را در نظر بگیرند.

از دیگر معضلات ورود اتباع، می‌توان به هم‌جوار بودن و وجود فرهنگ‌های نزدیک

به یکدیگر و فقر اقتصادی استان و ازدواج با اتباع افغانستانی غیرقانونی در قبال دریافت پول اشاره نمود که در این راستا پیشنهاد می‌شود با عزمی راسخ و هماهنگی میان ارگان‌های دخیل، از ورود اتباع افغانستانی در هر شرایطی جلوگیری بعمل آمده و مردم استان را از ازدواج اشتباه فرزندانشان آگاه سازند.

مدیران و مسئولین استانی با کاهش تعارض در بین ارگان‌های امنیتی در برخورد با اتباع افغانستانی می‌توانند به کارایی کارگروه ساماندهی اتباع خارجی در استان کمک شایانی نمایند. همچنین توجیه نمودن مدیران تصمیم‌گیر حوزه ستادی و استانی به همراه داشتن جدیت و اهتمام در بین متولیان امر در استان برای برخورد با اتباع بیگانه غیرمجاز نیز در مدیریت اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان تاثیرگذار است.

مسئولان استانی می‌بایست از جابجایی زود هنگام مدیران جلوگیری نموده و تاثیرگذاری مسائل سیاسی بر روند مدیریت اتباع خارجی در استان را به حداقل برسانند. در خصوص پدیده‌محوری پیشنهاد می‌گردد با رشد اقتصادی افغانستان و توسعه روابط سیاسی با آن کشور می‌توان به برقراری امنیت در مرز کشور افغانستان با ایران کمک نمود. همچنین اصلاح جزئی قانون ممنوعیت حضور اتباع افغانستانی در استان و اجازه سکونت به نخبگان و دانشجویان افغانستانی در استان نیز در مدیریت اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان کمک‌کننده است. از طرفی با پیگیری جدی قانون توسط متولیان امر در حوزه مدیریت اتباع خارجی در استان دستیابی به هدف مدیریت اتباع افغانستانی دور از دسترس نخواهد بود.

در خصوص شرایط مداخله‌گر پیشنهاد می‌شود با آگاه‌سازی مردم کشور در خصوص نشانه گرفتن عواطف آنها و یا ملاحظات بازیگران و دست‌اندرکاران استانی در اجرایی نمودن سیاست ممنوعیت حضور اتباع بیگانه، از گمراهی آنها جلوگیری نموده و نگاه و نوع نگرش تصمیم‌گیران ستاد (تهران) را به سمت مدیریت اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان تغییر دهند.

استاد اتباع افغانستانی به قانون اخیر مجلس مبنی بر اعطای شناسنامه به فرزندان حاصل

از ازدواج اتباع افغانستانی و زنان ایرانی و اشاره به سخنرانی رهبر انقلاب اسلامی در سال ۹۴ مبنی بر عدم بازماندن کودک افغانستانی مجاز یا غیرمجاز از تحصیل که نشان‌دهنده ایدئولوژی رفت اسلامی است باید مورد بازبینی و اصلاح قرار گیرد و بازتاب‌های ارائه شده از مولوی‌های اهل سنت نیز کنترل گردد.

در خصوص راهبردها و اقدامات، پیشنهاد می‌شود، مدیران ذی‌ربط در ابتدا با اصلاح قانون تابعیت و ازدواج اتباع بیگانه با دختران ایرانی و اعمال اصلاحیه مبنی بر مجاز بودن حضور نخبگان افغانستانی در استان، اولین گام را در جهت مدیریت اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان بردارند. همچنین فراهم نمودن بسترهای اجتماعی و فرهنگی لازم و برگزاری منظم جلسات ساماندهی اتباع در استانداری با محوریت اداره کل نیز در اجرایی نمودن قانون ممنوعیت حضور اتباع بیگانه در استان بصورت نوبه‌ای و مرحله‌ای اثرگذارند.

مسئولان مربوطه می‌توانند با دریافت استعلام سوء پیشینه کیفری و تشکیل پایگاه عملیات روانی برای ختنی کردن هجمه‌ها در فضای مجازی، به توجیه آحاد مردم در خصوص آثار و پیامدهای حضور اتباع افغانستانی در استان بپردازند که نتایجی نظیر کاهش جرایم و توسعه امنیت پایدار در استان، بهبود شرایط اقتصادی در استان و افزایش رضایت‌مندی اقشار مردمی قابل حصول خواهد بود.

تعارض منافع

تعارض منافع ندارم.

ORCID

Abolfazl Arasteh

Yaser Kahrazeh

Mahdi Salah

Zeynab Hashemi Baghi

 <https://orcid.org/0000-0002-3906-9473>

 <https://orcid.org/0000-0001-8759-0186>

 <https://orcid.org/0000-0002-9534-9162>

 <https://orcid.org/0000-0001-6202-5359>

منابع

- احمدزاده، دادیار، (۱۴۰۰)، ضرورت ساماندهی مهاجران افغانستانی در مرزهای سیستان و بلوچستان، خبرگزاری صدا و سیما.
- اعظم، منصوره و مظفری، خدیجه، (۱۳۹۹)، «تحلیل جامعه‌شناختی روایت زنان ایرانی ازدواج کرده با اتباع خارجی افغان و عراقی»، *مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران*، ۹ (۲)، ۴۹۵-۴۷۵.
- برومند، محمد و نوبخت، رضا، (۱۳۹۳)، «مروری بر نظریات جدید مطرح شده در حوزه مهاجرت»، جمعیت، ۱۸ (۸۹)، ۷۳-۹۰.
- تقوی، سیده اعظم، (۱۳۹۹)، «بررسی طلاق اتباع ایرانی مزدوج با اتباع خارجه»، سومین کنفرانس بین‌المللی حقوق و علوم قضایی، (۲)، ۴۵-۳۱.
- توسلی، منوچهر، (۱۴۰۰)، «مطالعه تطبیقی تاثیر ازدواج با اتباع خارجی در کسب تابعیت در قوانین فرانسه، آلمان و ایران»، *حقوق تطبیقی*، ۵ (۸)، ۶۷-۸۹.
- جانزاده، علیرضا، (۱۳۹۹)، «عوامل اثرگذار بر مهاجرت افغان‌ها به ایران»، *سیاست*، ۵۰ (۴)، ۱۰۹۲-۱۰۶۷.
- جلالی، رستم، (۱۳۹۱)، «نمونه‌گیری در پژوهش‌های کیفی»، *مجله تحقیقات کیفی در علوم سلامت*، ۱ (۴)، ۳۱۰-۳۲۰.
- دانایی‌فرد، حسن؛ الوانی، مهدی و آذر، عادل، (۱۳۹۳)، *روش‌شناسی پژوهش کیفی در مدیریت: رویکردی جامع*، تهران: انتشارات صفار.
- رنجبر، هادی؛ حقدوست، اکبر؛ صلصالی، مهوش؛ خوشدل، علی، (۱۳۹۱)، «نمونه‌گیری در پژوهش‌های کیفی: راهنمایی برای شروع»، *پژوهش علوم سلامت و نظامی*، ۲ (۳)، ۲۳۸ تا ۲۵۰.
- سلیمی، فرزین، (۱۳۹۶)، «بایسته‌های سیاست‌گذاری و مدیریت جامع تابعیت و اقامت اتباع خارجی در ایران»، *حکمرانی و سیاست‌گذاری عمومی*، ۱۲ (۱)، ۲۵-۳۹.
- شمشک، آسیه و قریشی، فردین، (۱۴۰۰)، «مهاجرت اجباری بین‌المللی از منظر زنان افغانستانی مقیم ایران»، *سیاست*، ۵۱ (۱)، ۲۰۹-۲۳۲.
- علی‌پور، عباس؛ سعادت، حسن و دهقانی فیروزآبادی، سیدجلال، (۱۳۹۶)، «شناخت و تحلیل

- پیامدهای امنیتی ناشی از حضور اتباع بیگانه افغانی در استان یزد»، *پژوهشنامه جغرافیای انتظامی*، سال پنجم، شماره ۱۸، ۷۹-۱۰۸.
- عیسی‌زاده، سعید، عباسیان، عزت‌الله و نوری، احمد ضیاء، (۱۳۹۹)، «تأثیر مهاجرت بر آموزش و مهارت‌های نیروی کار افغانستان: مطالعه موردی مهاجران بازگشته از ایران»، *پژوهش‌های اقتصادی ایران*، ۲۵(۸۵)، ۶۵-۹۰.
- کاویانی، مراد؛ نامدار، مسلم و حسینی، مصطفی، (۱۳۹۸)، «تبیین بازتاب‌های امنیتی تأثیر خشک‌سالی بر مهاجرت نمونه پژوهی مرزهای استان سیستان و بلوچستان»، *آمایش سیاسی فضا*، ۱(۵)، ۹-۱.

References

- Ahmadzadeh, D, (2021), The Necessity of Organizing Afghan Immigrants in the Borders of Sistan and Baluchistan, Irib News Agency. [In Persian]
- Alipour, A; Saadati, H; Dehghani Firouzabadi, J, (2016), "Knowledge and Analysis of the Security Consequences Caused by the Presence of Foreign Afghan Nationals in Yazd Province", *Journal of Police Geography*, Vol. 5, No. 18, 108-79. [In Persian]
- Andersson, H., Berg, H., & Dahlberg, M, (2021), "Migrating Natives and Foreign Immigration: Is There a Preference for Ethnic Residential Homogeneity?", *Journal of Urban Economics*, 121 (1), 102-117.
- Azam, M; Mozafari, Kh, (2019), "Sociological Analysis of Narratives of Iranian Women Married to Afghan and Iraqi Foreigners", *Social Studies and Research in Iran*, 9 (2), 475-495. [In Persian]
- Barry, D, Elliott, R, & Evans, E. M, (2000), "Foreigners in a Strange Land: Self-construal and Ethnic Identity in Male Arabic Immigrants", *Journal of Immigrant Health*, 2(3), 133-144.
- Barry, D. T, (2005), "Measuring Acculturation Among Male Arab Immigrants in the United States: An Exploratory Study", *Journal of Immigrant Health*, 7(3), 179-184.
- Bourhis, R. Y, Moise, L. C, Perreault, S, & Senecal, S, (1997), "Towards an Interactive Acculturation Model: A Social Psychological Approach International", *Journal of Psychology*, 32(6), 369-386.
- Broumand, M; Nobakht, R, (2014), "Review of New Theories Proposed in the Field of Migration", *Jamiat*, 18 (89), 73-90. [In Persian]
- Brundin, A, (2022), Chinese Government's Position Towards Foreign Immigration in 2003 Compared to 2020: A News Frames Method Based Study, Bachelor's degree, Sweden, Uppsala University.

- Danaifard, H; Elwani, M; Azar, A, (2014), *Qualitative Research Methodology in Management: A Comprehensive Approach*, Tehran: Safar Publications. [In Persian]
- Eichenbaum, J, (1975), "A Matrix of Human Movement", *International Migration*, 13(1-2), 21-41.
- Glaser, B. G, Strauss, A. L, & Strutzel, E, (2017), "The Discovery of Grounded Theory; Strategies for Qualitative Research", *Nursing Research*, 17(4), 364-390.
- Holsti, O. R, (1969), *Content Analysis for the Social Sciences and Humanities*, Reading, MA: Addison-Wesley (Content Analysis).
- Issazadeh, S, Abbasian, E, Nouri, A, (2019), "Effect of Immigration on the Education and Skills of the Afghan Workforce: A Case Study of Immigrants Returning from Iran", *Iran's Economic Research*, 25(85), 65-90. [In Persian]
- Jalali, R, (2012), "Sampling in Qualitative Research", *Journal of Qualitative Research in Health Sciences*, 1 (4), 310-320. [In Persian]
- Janzadeh, A, (2019), "Factors Influencing the Migration of Afghans to Iran", *Politics*, 50(4), 1067-1092. [In Persian]
- Kaviani, M; Namdar, M; Hosseini, M, (2018), "Explaining the Security Reflections of the Effect of Drought on the Migration of Sistan and Baluchistan Province's Borders Sample Study", *Space Political Analysis*, 1 (5), 1-9. [In Persian]
- Makrides, N, (2022), "Contested Civic Spaces in Greece in the Context of Foreign Immigration and the Refugee Crisis of 2015 in Nonprofit Policy Forum", *De Gruyter*, 9(1), 56-71.
- O'reilly, K, (2015), "Migration Theories: A Critical Overview", *Routledge Handbook of Immigration and Refugee Studies*, 3 (1), 25-33.
- Parreno-Castellano, J. M. Moreno-Medina, C. Domínguez-Mujica, J., & Santana Rivero, C, (2021), "Mapping Foreign Immigration in Spain (1998–2018) Trends and Spatial Patterns", *Journal of Maps*, 17(1), 79-84.
- Portes, A, & Hao, L, (2002), "The Price of Uniformity: Language, Family and Personality Adjustment in the Immigrant Second Generation", *Ethnic and Racial Studies*, 25(6), 889-912.
- Ranjbar, H; Haqdoost, A; Salasali, M; Khoshdel, A, (2017), "Sampling in Qualitative Research: A Guide to Getting Started", *Health and Military Sciences Research*, 2 (3), 238-250. [In Persian]
- Salimi, F, (2016), "Policy-making Requirements and Comprehensive Management of Citizenship and Residence of Foreign Nationals in Iran", *Governance and Public Policy*, 12(1), 25-39. [In Persian]
- Shamshak, A; Qureshi, F, (2021), "Forced International Migration from the Perspective of Afghan Women living in Iran", *Politics*, 51(1), 209-232. [In Persian]

- Stjernstrom, O, (2014), "Theory and Migration, Towards a Framework of Migration and Human Actions", *Cybergeo: European Journal of Geography*, 43(1), 304-310.
- Strauss, A, & Corbin, J. M, (1997), *Grounded Theory in Practice*, London: Sage publications.
- Tagvi, A, (2019), "Study on Divorce of Iranian Nationals Married to Foreign Nationals", *Third International Conference on Law and Judicial Sciences*, (2), 31-45. [In Persian]
- Tawoli, M, (2021), "Comparative Study of the Effect of Marriage with Foreign Nationals in Obtaining Citizenship in the Laws of France, Germany and Iran", *Comparative Law*, 5 (8), 67-89. [In Persian]

استناد به این مقاله: آراسته، ابوالفضل، کهرازه، یاسر، هاشمی باغی، زینب، صلاح، مهدی. (۱۴۰۲). طراحی الگوی مطلوب مدیریت اتباع افغانستانی در استان سیستان و بلوچستان با رویکرد نظریه پردازي داده بنیاد، پژوهش‌های راهبردی سیاست، ۱۲(۴۴)، ۲۶۹-۳۰۴. doi: 10.22054/QPSS.2023.69436.3094

Quarterly of Political Strategic Studies © 2013 by Allameh Tabataba'i University Press is licensed under CC BY-NC-SA 4.0.